

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - В А Р Н А
ФАКУЛТЕТ „УПРАВЛЕНИЕ“
КАТЕДРА „УПРАВЛЕНИЕ И АДМИНИСТРАЦИЯ“

Приета от ФС (протокол №12/29.04.2024 г.)

Приета от КС (протокол №10/16.04.2024 г.)

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(доц. д-р Добрин Добрев)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „ОРГАНИЗАЦИОННО ПОВЕДЕНИЕ“

ЗА СПЕЦ: „Мениджмънт“; ОКС „бакалавър“ – редовно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 4; СЕМЕСТЪР: 7

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 240 ч.; в т.ч. аудиторна 60 ч.

КРЕДИТИ: 8

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
т.ч.		
• ЛЕКЦИИ	30	2
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	180	-

Изготвили програмата:

1.
(доц. д-р Стоянка Георгиева)

2.
(гл. ас. д-р Велина Колева)

Ръководител катедра:
„Управление и администрация“ (доц. д-р Десислава Серафимова)

I. АНОТАЦИЯ

Организационното поведение е интердисциплинарна научна област и академична дисциплина, посветена както на изучаването и разбирането на причините, структурата и динамиката на поведението на ниво «индивид», «група» и «организация», така и на практиката на въздействие върху него. Курсът има синтетичен характер и запознава студентите с основни подходи и понятия от човешкото поведение в организационен контекст. Той въвежда в логиката на организационната психология и социално-психологическите аспекти на организационното поведение.

Изучаването на дисциплината формира у студентите умения за разбиране и управление на поведението в организацията при отчитане на комплексните и взаимодействащи си причини: индивидуалните особености, потребности и интереси, ценностни системи, мотивация, отношения, групови взаимодействия.

Изучаваната дисциплина дава възможност за приложение на получените знания, тъй като изгражда култура за познаване психологията на личността и характера на човешките отношения, което развива ново управленско мислене и създава управленска психологическа компетентност. По този начин дисциплината разширява знанията в областта на управлението на организацията.

Учебната дисциплина „Организационно поведение“ предлага възможност за придобиване на следните компетентности: личностна и културна осведоменост и изява.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
Тема 1. УВОД В ОРГАНИЗАЦИОННОТО ПОВЕДЕНИЕ		2	2	
1.1.	Поведението – широкообхватност и ограничения. Същност и особености при тълкуване на понятието.			
1.2.	Подходи при тълкуване на поведението – етимологичен, етологичен, психологически, социологически, икономически, философски, управленски.			
1.3.	Концепции за организационното поведение.			
Тема 2. СЪЩНОСТ НА ОРГАНИЗАЦИОННОТО ПОВЕДЕНИЕ		2	2	
2.1.	Организационното поведение като научна област и академична дисциплина. Предмет и задачи.			
2.2.	Историческо развитие на организационното поведение.			
2.3.	Фундаментални теории, лежащи в основата на организационното поведение.			
Тема 3. ПОВЕДЕНИЕ НА ИНДИВИДА В ОРГАНИЗАЦИЯТА		2	2	
3.1.	Индивидуални различия в поведението.			
3.2.	Перцепцията, атрибуцията и поведението на индивида в организацията.			
3.3.	Усвояване и влияние върху поведението.			
3.4.	Нагласи и ценности.			
3.5.	Мотивация и поведението на индивида в организацията.			
3.6.	Социално – психологическо разбиране за личността и нейното поведение. „Аз-ът“ в организационното поведение.			

Тема 4. ЛИЧНОСТТА НА МЕНИДЖЪРА	2	2	
4.1. Теории за личността.			
4.2. Индивидуални психологически характеристики. Динамични свойства – темперамент.			
4.3. Екстравертност и интровертност. Модел на Айзенк за личността.			
4.4. Когнитивни /познавателни/ стилове и професионална пригодност. Локализация на мозъчните функции.			
4.5. Професионални и интелектуални качества на мениджъра.			
Тема 5. ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С ПОДЧИНЕНИТЕ	2	2	
5.1. Характеристика на отношенията ръководител –подчинен.			
5.2. Психологическа характеристика на личността на подчинените. „Аз-ът“ на личността и поведението.			
5.3. Мотивация и екипно взаимодействие.			
5.4. Атрибутивна теория.			
5.5. Привързаност и удовлетвореност към организацията.			
Тема 6. ПСИХОЛОГИЯ НА УПРАВЛЕНСКОТО ОБЩУВАНЕ	2	2	
6.1. Общуването като социален феномен. Особености на управленското общуване.			
6.2. Общуването на мениджъра като обмен на информация.			
6.3. Невербално общуване.			
6.4. Общуването на мениджъра като взаимодействие.			
6.5. Общуването на мениджъра като междуличностно възприемане.			
Тема 7. ГРУПИ И ГРУПОВО ПОВЕДЕНИЕ	2	2	
7.1. Характеристика на групите – същност и особености. Видове групи в организацията.			
7.2. Етапи в развитието на групата.			
7.3. Основни групови процеси - конформизъм, сплотеност, сътрудничество и съревнование, групово мислене, групова поляризация.			
Тема 8. ЕКИПИ И ЕКИПНА РАБОТА	2	2	
8.1. Характеристика на екипите. Видове екипи.			
8.2. Изграждане на екипите. Екипни роли. Етапи на екипно развитие.			
8.3. Ефективно функциониране на работните екипи.			
Тема 9. КОНФЛИКТИ И ТЯХНОТО РАЗРЕШАВАНЕ	2	2	
9.1. Същност, типология и източници на конфликта.			
9.2. Видове конфликти. Диагностика на конфликта.			
9.3. Модел на конфликтна ситуация.			
9.4. Стратегии и тактики на поведение в конфликтна ситуация. Управление на конфликтите.			
Тема 10. ОРГАНИЗАЦИОННИ СТРУКТУРИ	2	2	
10.1. Основни концепции и механизми в организирането.			
10.2. Видове организационни структури.			
Тема 11. ОРГАНИЗАЦИОННА КУЛТУРА	2	2	
11.1. Същност на организационната култура.			
11.2. Възникване и развитие на организационната култура.			
11.3. Основни характеристики и равнища на организационната култура.			
11.4. Въздействия върху организационната култура.			
Тема 12. ОРГАНИЗАЦИОННА ПРОМЯНА	2	2	
12.1. Организационна промяна – основни концепции.			
12.2. Разбиране и управление на съпротивата към промяна.			
12.3. Управление на организационната промяна.			
Тема 13. ОРГАНИЗАЦИОННО РАЗВИТИЕ	2	2	
13.1. Същност на организационното развитие. Фази на развитие.			
13.2. Управление посредством организационно развитие.			

13.3.	Техники за организационно развитие.			
Тема 14. СТРЕС И НАЧИНИ ЗА НЕГОВОТО ОВЛАДЯВАНЕ		2	2	
14.1.	Същност и прояви на стреса. Професионален стрес.			
14.2.	Закономерности и подходи при адаптацията към стреса.			
14.3.	Управление на стреса.			
14.4.	Професионално прегаряне (бърнаут).			
Тема 15. УПРАВЛЕНИЕ НА ЩАСТИЕТО В ОРГАНИЗИЦИЯТА		2	2	
15.1.	Какво представлява щастието?			
15.2.	Политики за щастливо общество. Индекс „Щастлива планета“.			
15.3.	Управление на щастието в организацията.			
Общо:		30	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриално оценяване		
1.1.	Курсова работа (по предварително избрана тема)	1	50
1.2.	Казуси	2	40
1.3.	Работа върху препоръчителната литература	1	20
Общо за семестриалното оценяване:		4	110
2.	Сесийно оценяване		
2.1.	Изпит (тест и ситуативна задача)	1	70
Общо за сесийното оценяване:		1	70
Общо за всички форми на контрол:		5	180

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Панайотов, Д. *Организационно поведение. Новите парадигми за човешко развитие*. София : Нов български университет, 2022
2. Паунов, М. и др. *Организационно поведение*. София : СИЕЛА, 2019

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Давидков, Цв. *Изследвания върху културите. Културни ориентири на управлението*. София, 2019
2. Илиева, Д. *Управление на личностното развитие*. София, 2022
3. Нелсън, Д., Куик, Д. *Организационно поведение*. София : Изток – Запад, 2017
4. Стаматов, Р., Енчев, Н. *Човешкото поведение*. Хермес, 2012
5. Хаджиев, В. Структурен модел на организационно поведение // *Диалог. Електронно списание* . - Свищов, 2014, N 1, с. 31-65
6. Gollwitzer, P., G. Oettingen. *Motivation: History of the Concept, International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences* (Second Edition), 2015
7. Hitt, Michael A., Black, Stewart, & Porter, Lyman W. (2016). *Organizational Behavior: A Management Challenge*. Boston: Cengage Learning. ISBN: 978-1305501393.

7. Johnson, M., T. Beehr *Integrating Organizational Behavior Management with Industrial and Organizational Psychology*. Routledge, 2013
8. Koleva, V. (2016). NON-MATERIAL INCENTIVES MOTIVATING THE BEHAVIOR OF BULGARIAN IT SPECIALISTS. *Association 1901 "SEPIKE"*. [Online] Ausgabe 12. p. 90-93. Available from: <http://www.sepikcloud.com/> [Accessed 31.03.2016]
10. Lunenburg, F. Expectancy Theory of Motivation: Motivating by Altering Expectations // *International Journal of Management, Business and Administration*, Volume 15, Number 1, 2011
11. Mawhinney, T. *Organizational Culture, Rule-Governed Behavior and Organizational Behavior Management: Theoretical Foundations and Implications for Research and Practice*. Routledge, 2013
12. Nevid, J. *Psychology: Concepts and applications*. Belmont, CA : Wadworth, USA, 2013
13. Reid, D. *Organizational Behavior Management and Developmental Disabilities Services: Accomplishments and Future Directions*. Routledge, 2013
14. Robbins, Stephen P., & Judge, Timothy A. (2018). *Organizational Behavior*. Boston: Pearson. ISBN: 978-0134729329
15. Sinek, Simon. (2017). *Leaders Eat Last: Why Some Teams Pull Together and Others Don't*. New York: Portfolio. ISBN: 978-1591848011.
16. Wagner III, John A. (2017). *Organizational Behavior: Securing Competitive Advantage*. New York: Routledge. ISBN: 978-1138642313.